

Obsah

I Úvod	7
2 Vymezení cestovního ruchu.....	9
2.1 Základní pojmy v cestovním ruchu	11
2.2 Typologie cestovního ruchu	12
2.2.1 Formy cestovního ruchu	12
2.2.2 Třídění cestovního ruchu	13
2.2.3 Klasifikace návštěvníků	15
2.3 Specifika trhu cestovního ruchu.....	16
3 Vývoj cestovního ruchu	17
3.1 Prvopočátky cestovního ruchu.....	18
3.2 Začátky moderního cestovního ruchu	18
3.3 Novodobý cestovní ruch	19
3.3.1 Česká republika	19
3.3.2 Vývoj mezinárodního cestovního ruchu.....	20
3.4 Současné období (po roce 1989).....	21
3.4.1 Charakteristické znaky současného cestovního ruchu.....	22
4 Činitelé ovlivňující cestovní ruch.....	26
4.1 Selektivní (stimulační) faktory	26
4.2 Lokalizační podmínky	28
4.3 Realizační podmínky	28
4.4 Rajonizace, vymezení a klasifikace území ČR.....	29
5 Materiálně technická základna.....	35
5.1 Stravovací služby v cestovním ruchu	35
5.1.1 Catering	39
5.1.2 Franchizing.....	40
5.2 Ubytovací služby v cestovním ruchu	42
5.2.1 Certifikace ubytovacích služeb.....	45
5.2.2 Hotelnictví.....	46
5.2.3 Revenue (Yield) Management.....	49
5.3 Dopravní služby v cestovním ruchu.....	51
5.3.1 Železniční doprava	52
5.3.2 Silniční doprava	54
5.3.3 Letecká doprava	55
5.3.4 Vodní doprava	60
5.3.5 Další druhy dopravy	61
6 Cestovní kanceláře	62
6.1 Založení a provozování cestovní kanceláře.....	64
6.1.1 Praktické aspekty zákona 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v cestovním ruchu	65
6.2 Služby cestovních kanceláří	72
6.2.1 Kalkulace ceny zájezdu.....	74
6.3 Průvodce cestovní kanceláře.....	75

6.4	Turistická informační centra.....	79
6.4.1	Informační kiosky	81
6.4.2	Turistické centrály v ČR.....	82
7	Timesharing.....	83
8	Celní a pasová služba v cestovním ruchu	87
8.1	Přihlašovací povinnost.....	90
8.2	Celní dohled	90
8.2.1	Dovoz účastníky zahraničního cestovního ruchu	91
8.2.2	Vývoz účastníky zahraničního cestovního ruchu	93
8.3	Devizová kontrola.....	93
9	Marketing cestovního ruchu	95
9.1	Specifika služeb.....	96
9.2	Specifika služeb cestovního ruchu	98
9.3	Přístupy k marketingu v cestovním ruchu	101
9.3.1	Produkt.....	102
9.3.2	Cena.....	103
9.3.3	Distribuce, místo.....	105
9.3.4	Propagace	106
9.3.4.1	Image území.....	109
9.3.4.2	Propagace České republiky v zahraničí.....	112
9.3.5	Lidé.....	113
9.3.6	Partnerství	113
9.3.7	Balíčky služeb	115
9.3.8	Programming.....	117
9.4	Segmentace trhu cestovního ruchu	117
10	Perspektivní formy cestovního ruchu	119
10.1	Kongresový cestovní ruch	122
10.2	Incentivní turistika.....	127
10.3	Městská turistika	131
10.4	Venkovská turistika a agroturistika.....	132
10.4.1	Venkovská turistika.....	132
10.4.2	Ekoturistika	133
10.4.3	Agroturistika	134
10.4.4	Ekoagroturistika	136
10.4.5	Hipoturistika	136
10.4.6	Související produkty	137
10.4.7	Situace v ČR.....	138
10.5	Náboženský cestovní ruch	139
10.6	Zdravotní a lázeňský cestovní ruch.....	140
10.7	Cykloturistika	144
10.8	Další vybrané formy cestovního ruchu	146
II	Destinační management.....	152
12	Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu	159

13 Organizace v cestovním ruchu	163
13.1 Konzultační a poradenské organizace	166
13.2 Programy zaměřené na podporu CR	170
14 Použitá a doporučená literatura	176
15 Přílohy	184
15.1 Národní turistické centrály	184
15.2 Kontaktní adresy	185

Úvod

V dnešní době se cestovní ruch stává nejenom neodmyslitelnou součástí životního stylu a potřeb lidí, ale také je stále významnějším a nepostradatelnějším jevem české ekonomiky. Je mnohostranným odvětvím národního hospodářství, které přináší naší společnosti v mnoha směrech značnou přidanou hodnotu. Jeho přínosy jako významného ekonomického odvětví se projevují v makroekonomických peněžních a měnových vztazích, v ekonomice mnoha podnikatelských odvětví spjatých s cestovním ruchem i ve vytváření nových pracovních míst, a to i v problémových regionech z hlediska zaměstnanosti.

Cestovní ruch vytváří příležitosti bez velkých investic. Díky vysokému multiplikačnímu efektu každé pracovní místo v cestovním ruchu otevírá možnost vzniku v průměru dalším třem pracovním příležitostem. Nabízí pracovní příležitosti v kvalifikovaných profesích, ale i takové, pro něž není žádná zvláštní kvalifikace nezbytná. Tam, kde se úspěšně rozvíjí, na sebe cestovní ruch nabaluje mnoho dalších činností (řemesel, uměleckých řemesel, provozování nejrůznějších sportovních i kulturně-uměleckých činností apod.), je schopen zaměstnat drobné místní provozovny všeho druhu. Oživuje kulturní, historické, technické či přírodní atrakivity (např. hrady, zámky, muzea, galerie, skanzeny apod.). Z tohoto hlediska poskytuje cestovní ruch značné možnosti pro strukturální změny a rozvoj v hospodářství země střední a jihovýchodní Evropy. Obdobně je tomu i v rozvojových zemích, pro které je či může být cestovní ruch významným zdrojem pracovních příležitostí a následně i deviz.

Po politických a ekonomických změnách v roce 1989 zaznamenal cestovní ruch v České republice progresivní změny a stal se významnou součástí